

Az online tér és a közösségi média hatása a gyermekek mentális egészségére

Dr. Pászthy Bea PhD
egyetemi docens

Semmelweis Egyetem, I. Gyermekgyógyászati Klinika

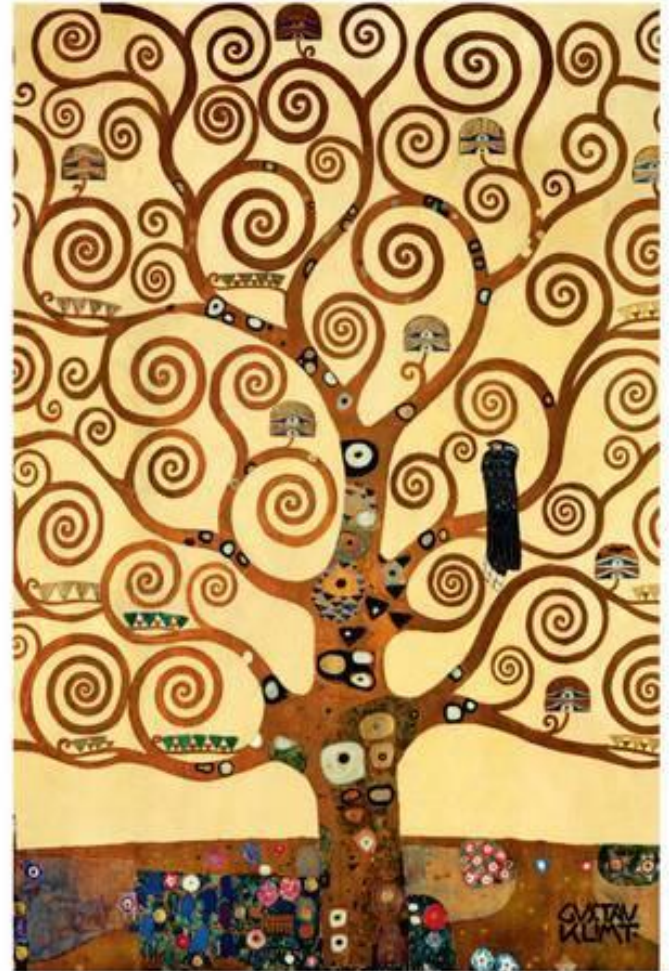
LOST
CHILDHOOD

Gyökerek és szárnyak

„...a gyermekeknek két dolgot kell adnunk: gyökereket és szárnyakat. Gyökereket, amelyek tartást adnak, hogy tudjál hova tartoznak, de ugyanígy szárnyakat is, amelyek lehetőséget adnak új utakat bejárni (vagy inkább repülni).”

(Goethe)

Egyre nagyobb kihívás az európai társadalmak és kormányzatok számára

A gyermekek és az ifjúság...

- testi és lelki betegségei
- önpusztító magatartása (drog, alkohol, dohányzás, internetfüggőség, kockázatkeresőmagatartásformák)
- agresszív viselkedése
- tudásának és képességeinek hanyatlása/egyentlenség
- családon belüli és iskolai érzelmi/fizikai bántalmazása
- kiszolgáltatottsága, védtelensége (pl. abúzív média tartalmakkal, szélsőséges eszmékkel szemben)
- szegénysége

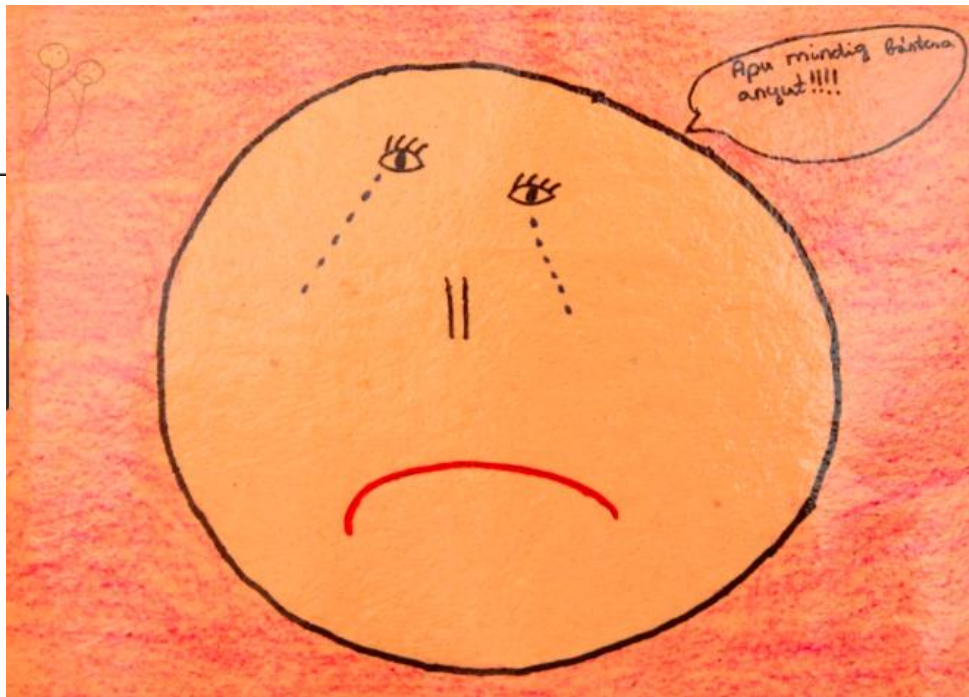
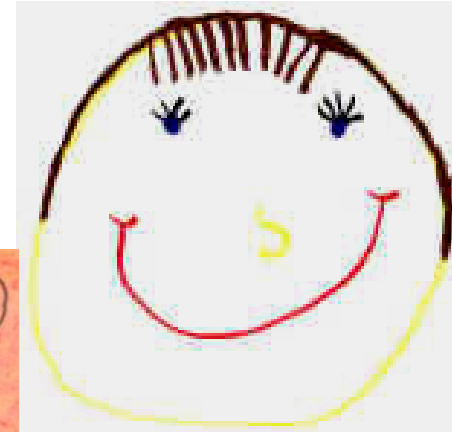
Gyermekkel való bánásmód

Egy nemzet fejlettségét, közösségi mentalitását, összefogásra való képességét, jelenét és legfőképp jövőjét az határozza meg, hogyan bánik a legelesettebbekkel, a legkiszolgáltatottabbakkal, a gyermekekkel.

Új morbiditás:
MINDEN 4-5. GYERMEK
mentális kórállapottal küzd

Anya

en

apo

DALY, 15+ lakosság

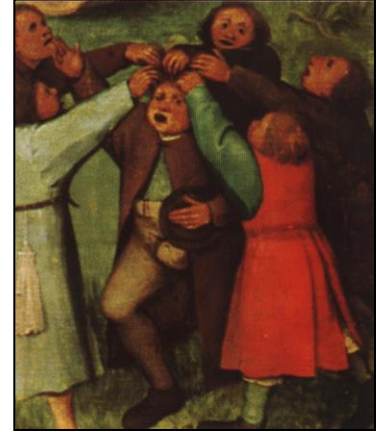
Rangsor	Betegségcsoport	ELÉV	A 15+ korcsoportban képviselt részarány	Gazdasági veszteség Mrd Ft-ban	Gazdasági veszteség a GDP arányában (%)
1	Keringési rendszer betegségei	991 253	28%	938	3,5%
2	Rosszindulatú daganatos betegségek	656 407	18%	1 007	3,8%
3	Mozgásszervi betegségek	401 811	11%	684	2,6%
4	Sérülések, balesetek	349 090	10%	613	2,3%
5	Mentális betegségek, viselkedési zavarok	270 055	8%	524	2,0%
6	Emésztőrendszeri betegségek	200 464	6%	390	1,5%
7	Diabetes, urogenitalis, vérképző és endokrin rendszer betegségei	191 174	5%	650	2,5%
8	Krónikus légzőszervi betegségek	149 973	4%	188	0,7%
9	Neurológiai betegségek	128 607	4%	152	0,6%
10	Fertőző betegségek	49 963	1%	77	0,3%
	Összesen	3 388 797	95%	5 223	19,7%

DALY 0-14 éves populáció

Rangsor	Betegségcsoport	ELÉV	A 0-14 korcsoportban képviselt részarány
1	Újszülöttkori megbetegedések	28 536	22%
2	Mentális betegségek, viselkedési zavarok	14 120	11%
3	Táplálkozási hiánybetegségek	13 499	10%
4	Veleszületett rendellenességek	12 646	10%
5	Bőrbetegségek	11 465	9%
6	Sérülések-balesetek	8 397	6%
7	Fertőző betegségek	7 353	6%
8	Mozgásszervi betegségek	7 084	5%
9	Diabetes, urogenitalis, vérképző és endokrin rendszer betegségei	5 695	4%
10	Neurológiai betegségek	5 253	4%
11	Krónikus légzőszervi betegségek	4 802	4%
	Összesen	118 850	91%

Gyakoribb mentális kórállapotok

- gyermekkori szorongás
- depresszió
- viselkedészavarok
- figyelemhiányos hyperaktivitászavar (ADHD)
- a táplálkozási magatartás zavarai (anorexia, túlsúlyosság)
- iskolai teljesítményzavarok
- pszichoszomatikus zavarok
- agresszió
- számítógépfüggőség (internetes játékfüggőség)
- drog- alkoholhasználat

Halállal végződött öngyilkosság következtében meghalt 18 éven aluliak száma

Kedvezőtlen társadalmi folyamatok következményei

- 25-33% drog (14,3 év)
- 33% dohányzás
- alkoholhasználat emelkedik
- boldogtalansági ráta 25%
- pszichoszomatikus betegségek aránya emelkedik
- 4-6 óra/nap TV/internet
- magány vagy kedvezőtlen kortárs kapcsolatok
- mozgásszegény életmód
- táplálkozásbeli kilengések
- szexuális élet korai és felelőtlen elkezdése
- gyermekkori öngyilkosság száma emelkedik
- családon belüli erőszak, fiatalkori bűnözés, kockázatkereső magatartás - emelkedő tendencia

(Iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása, OGYEI, 14-16 é)

X generáció (1965-1980)

- "akik házasságkötés nélkül együtt alszanak, nem tanulták meg, hogy Istenben hinni kell, nem tisztelik a Királynőt és a szüleiket"
(Time, 1990)

Z generáció (1995-2010)

- világ első **globális nemzedéke**, **a globális falu első gyermekei**
- ugyanazon a zenén, ételen, mozifilmen, és divatirányzaton nőnek föl
- a legkisebb létszámú, a legoktatottabb, a legkisebb családba született, a legidősebb anyák nevelik (és sokszor egyedül) és az előző generációkhoz képes a hosszabb várható élettartammal rendelkeznek.

Z generáció (1995-2009)

- DIGITÁLIS TECHNOLÓGIÁK
- DIGITÁLIS SZEMÉLYISÉG
- DIGITÁLIS SELF

- Hozzászoktak ahhoz, hogy állandó kapcsolatban vannak egymással, hogy állandó, korlátlan és azonnali hozzáférésük van a világhálóhoz.

- **AZONNAL!!!!**

Z generáció (1995-2009)

- Hálózaton keresztül funkcionálnak a legjobban, a szocializáció ebben a korosztályban virtuális térben történik.
- Profin kezelik az elektronikus eszközöket, virtuálisan naponta akár több száz/ezer emberrel is kommunikálnak,
- DE: **a való életben zajló kommunikációt stresszhelyzetként élik meg, ezért egyre inkább bezárkóznak, a valódi világban leépítik baráti körüket és az internet nyújtotta biztonságba menekülnek.**

Z generáció (1995-2009)

- OFFOLOK
- A virtuális világban olyanok, amilyenek lenni szeretnének.
- Ott könnyen kommunikálnak, és ha valami nem tetszik, hát kikapcsolnak.
- LIKE gyűjtögetés
- Cyberbullying (kortársbántalmazás a virtuális térben)

Z generáció (1995-2009)

- Ez a generáció tökéletesen akklimatizálódott a videojátékok észvesztő, szemkápráztató tempójához és azonnalisághoz
- Arousal-függőség
- Brutalitás a mindennapok eleme

Z generáció (1995-2009)

- Jellemző rájuk a párhuzamos cselekvés (multitasking)
- önszabályzó tanulás (iskolán kívül)
=Rengeteg iskolai konfliktus

Z generáció (1995-2009)

Gyakori az iskola/
munkahelyváltás, nem
szorong, ha nincs biztos
egzisztenciája

“Szavak” és érzelmek kevésbé
jellemezik őket

Magányos (vs. videojáték,
pornográfia)

Nincs szükség “mesterekre,
példaképekre”

ÖNBIZALOMHIÁNYOS, ÖNÉRTÉKELÉSI ZAVARA VAN és ÖNTELT

Magány

Magány

- Nem fejlődnek ki a társas készségek
- Elszigetelődnek
- Személyiségfejlődés megreked
- Személyiségfejlődés rossz irányt vesz

Következmény:

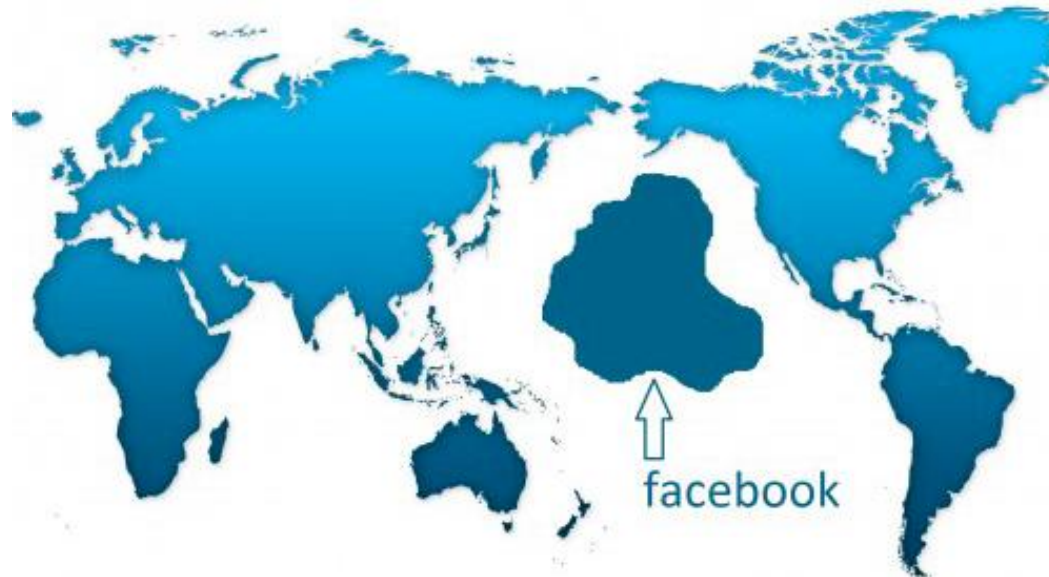
motiváció hiány, frusztráció, agresszió, impulzivitás, szorongás, szociális fóbia, gyenge kommunikációs képesség, gyenge iskolai teljesítmény, depresszió, túlsúly, mentális betegségek, elhangolt személyiség

A cyber-tér hatása a gyermek lelki egészségére

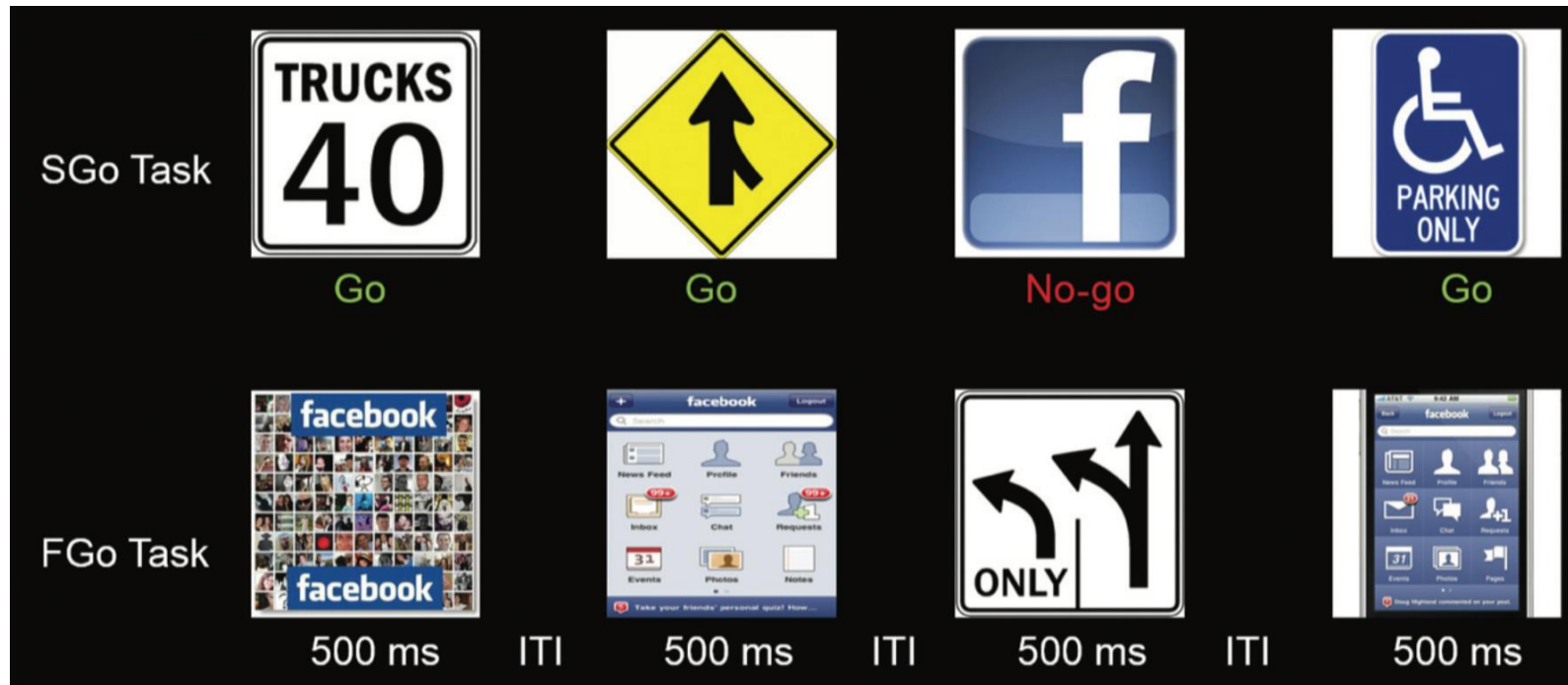
“SOCIAL MEDIA REVOLUTION”

- X generáció 96%-a “social network” tag
- 1 milliárd ember lép be a FB-ra naponta
- FB - egy év alatt 200+ millió felhasználó, a 3. legnagyobb ország
- 55-65 közötti nők a FB leggyorsabban növekvő szegmense
- 83 millió hamis profil

A FACEBOOK-ADDIKCIÓ HATÁSA AZ AGYRA

Addikció: Amygdala-striatum hiperaktivitás, PFC gátló aktivitás csökkenése

SZABADULÁS A FACEBOOK-TÓL?

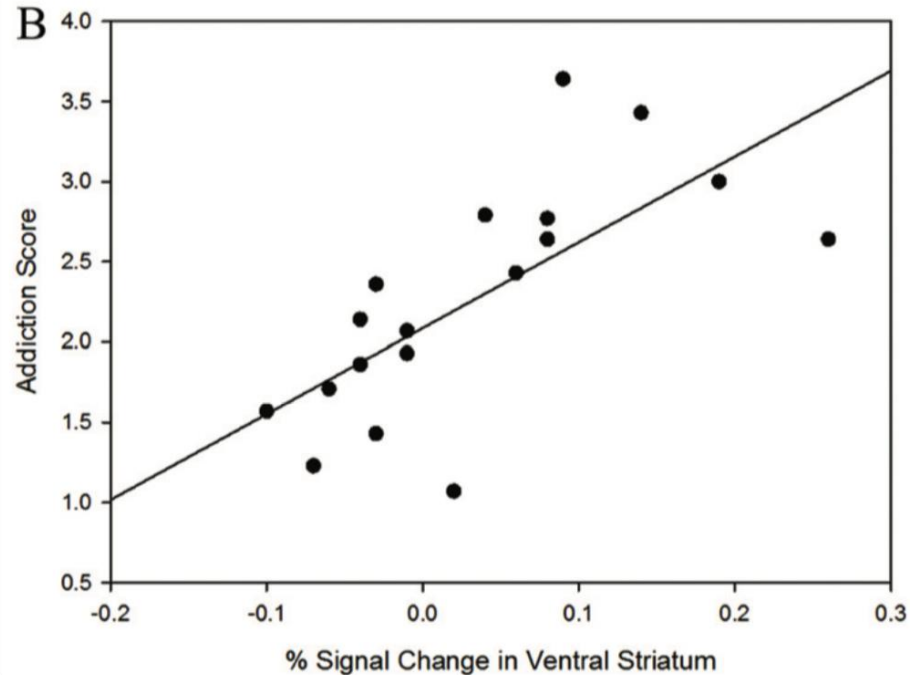
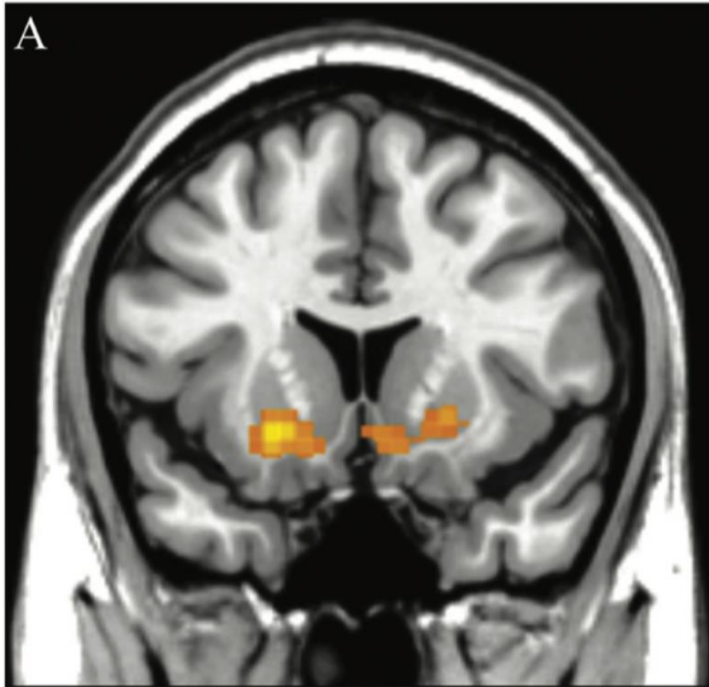
40.000 regisztráció

nap	n	visszatért
33	3539	800 (22,6%)
66	1266	195 (15,4%)
99	440	100 (22,7%)

Gyakoribb a visszatérés:

- Függőség esetén
- Rosszabb hangulat esetén
- Ha nem féltik a privát szférát
- Más közösségi platformon nem regisztráltak

„FACEBOOK ÖRÖM”

- Jutalmazó központ korrelációja a FB addikcióval
- FB képek hívó jellege nehezen gátlódik
- PFC kontroll rendszer megtartott – eltérés az egyéb addikcióktól

FACEBOOK DEPRESSZIÓ

- Különösen a fiatalok érintettek¹
- FB-on töltött órák mennyisége befolyásolja²
 - „Semmi értelmeset nem csináltam”
 - Affektív előrejelzés hiba – azt várják, hogy jobban lesznek
- Megfigyelés/leselkedés - irigység – depresszió³
- Pozitív szelf-prezentációk túlsúlya⁴
- Digitális ujjlenyomat - privát szféra, szégyen^{4,5}

Facebook Psychosis: Social Networking Will Literally Make You Crazy

Case Studies

Featured

May 6, 2013

- 3 eset 30-45 év körüli nők
- Pszichiátriai előzmény nélkül
- Florid pszichotikus tünettan (pl. taktilis hallucinációk)
- Teljes remisszió mindegyiküknél

Közös jellemző:

- Emocionális stressz és magányosság miatt kerestek menedéket
- Intenzív kapcsolat idegenekkel, dependencia kialakulása
- Kevés korábbi tapasztalat számítógépekkel
- Jobban exponálták magukat, mint szándékukban állt

NEGATIVE EFFECTS OF SOCIAL MEDIA

*According to research from California State University:
Excessive use of social networking may be connected to the
following psychiatric problems*

Attention Deficit
Hyperactivity Disorder

Depression

Obsessive-Compulsive
Disorder

Narcissistic Personality
Disorder

Hypochondriasis

Schizoaffective and
Schizotypal Disorders

Body Dysmorphism

Voyeurism

Addiction

On-line tér és személyiségfejlődés

- Online személyiség vs Offline személyiség
- Minél éretlenebb a személyiség annál veszélyesebb
- A gyerek olyan élményeket él át, amire az éretlen személyisége nincsen felkészülve (nyitott énhatárok)
- Megváltozik a magatartása (bezárkózik, nem beszélget, alvászavar)
- 5 perc média használat után a közösségi felületek oldani kezdik az önkontrollt

On-line tér és személyiségfejlődés

- Életkor eltűnik az online térben- veszélyes tartalmak gátolatlanul terjednek
- Pornográfia, agresszió, brutalitás
- Túl korán érkező felnőtt tartalom fenyegető módon van jelen
- Az elhárító mechanizmusok kevesek

On-line tér és személyiségfejlődés

- Eltűnik az intimitás
- 21. sz-i intimitás: külső értékelésre, külső megerősítésre van szükség
- Nem akárki vagyok, hanem VALAKI
- AZONNAL- időhöz való viszonyunk megváltozott: azonnalisághoz és gyorsasághoz hozzászoktunk
- Nincs idő: párkapcsolatokban azonnali érzelem és igénykielégítése
- Gyors érzelmek irreális elvárása
- Online ismerkedési felületek (pl.tinder)

Magány

Like gyűjtése

- Megosztás: “15 perc média hírnév mindekinek jár” (A. Warhol)
- Szent amatőrök kultusza
- Láttatás vágya

Like gyűjtése

- Ha nem vagy rajta a fb-on akkor te egyáltalán létezel?
- Amit nem osztasz meg, az nincs is

“I share therefore I am” generáció

ÉLMÉNY → megosztás

MEGOSZTANI VÁGYÁS → élménykeresés

1. Pornográfia

PORNOGRAPHY

Online survey of 300 13-19 year olds Australia

5% of boys and 4% of girls experience pornography before the age of 6

70% of boys & 53% girls under age 12 have experienced it and by 15 that figure is 100% for boys.

Source: Sex Lives of Australian Teenagers Joan Sauers 2006

- 6 éves kor előtt a fiúk 5 %-a, a lányok 4 %-a
- 12 éves kor előtt a fiúk 70, a lányok 53 %-a
- 15 éves fiúk 100 %-a a találkozik pornográf tartalmakkal

Csak felnőtteknek

A következő oldal tartalma a kiskorúakra káros lehet. Ha korlátozná a korhatáros tartalmak elérését a gépén, használjon **szűrőprogramot!**

Az oldal tartalma az Mttv. által rögzített besorolás szerinti V. vagy VI. kategóriába tartozik.

ELMÚLTAM 18 ÉVES, BELÉPEK

MÉG NEM VAGYOK 18 ÉVES

Pornográfia hatása a fejlődő személyiségre

- Különösen veszélyes a valódi szexuális élményt nem ismerőkre (szex=pornográfia)
- Eltorzult kép a párkapcsolatról
- Szorongás a valódi szextől
- Fél a kommunikációs és testi élménytől
- Koncentrációs nehézség a mindennapokban
- Önbizalomhiány
- Motiváció hiány
- “hozzászokás”: Mindig újfajta és még extrémebb ingerre van szükség

2. Agresszió, impulzivitás

A GYERMEKEK közel 300.000 agresszív cselekedet/gyilkosságot látnak 0-18 éves korban

The Suffering

KILLER'S CALL OF DUTY OBSESSION

Violent... hit video game

EXCLUSIVE by PETE
SAMSON *AD PHOTO*

GBN and Adam Lanza plotted the Sandy Hook school massacre while obsessively playing violent video games such as Call Of Duty.

Lanza, 20, right, spent hours expressed in a bunker at his mother's home in Newtown, Connecticut. It came as the first funerals of the victims were held yesterday.

Full story — Pages 4 & 5

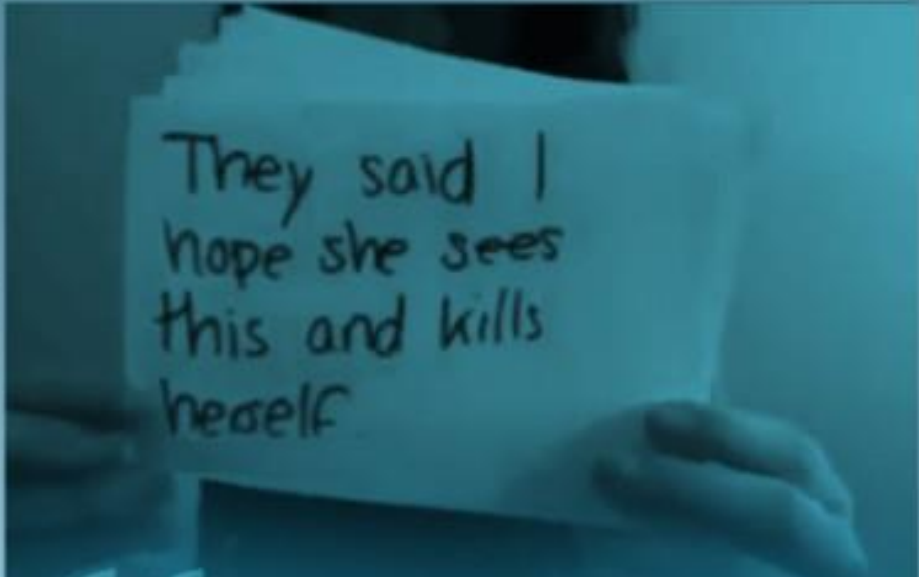
Massacre loner addicted to controversial vid game

On-line tér és agresszió

- Kortársagresszió szintje emelkedik
- 10-11 é gyerekek gyűlöletcsoportjai
- Cyber bullying
- Nincsenek kék foltok, a traumát senki sem látja
- A gyerek mindig elmegy a falig...ma a technológia teszi lehetővé, hogy NINCS fal

Cyberbullying

(internetes kortárs-bántalmazás)

They said I
hope she sees
this and kills
herself.

“
I hope she sees this
and kills herself”

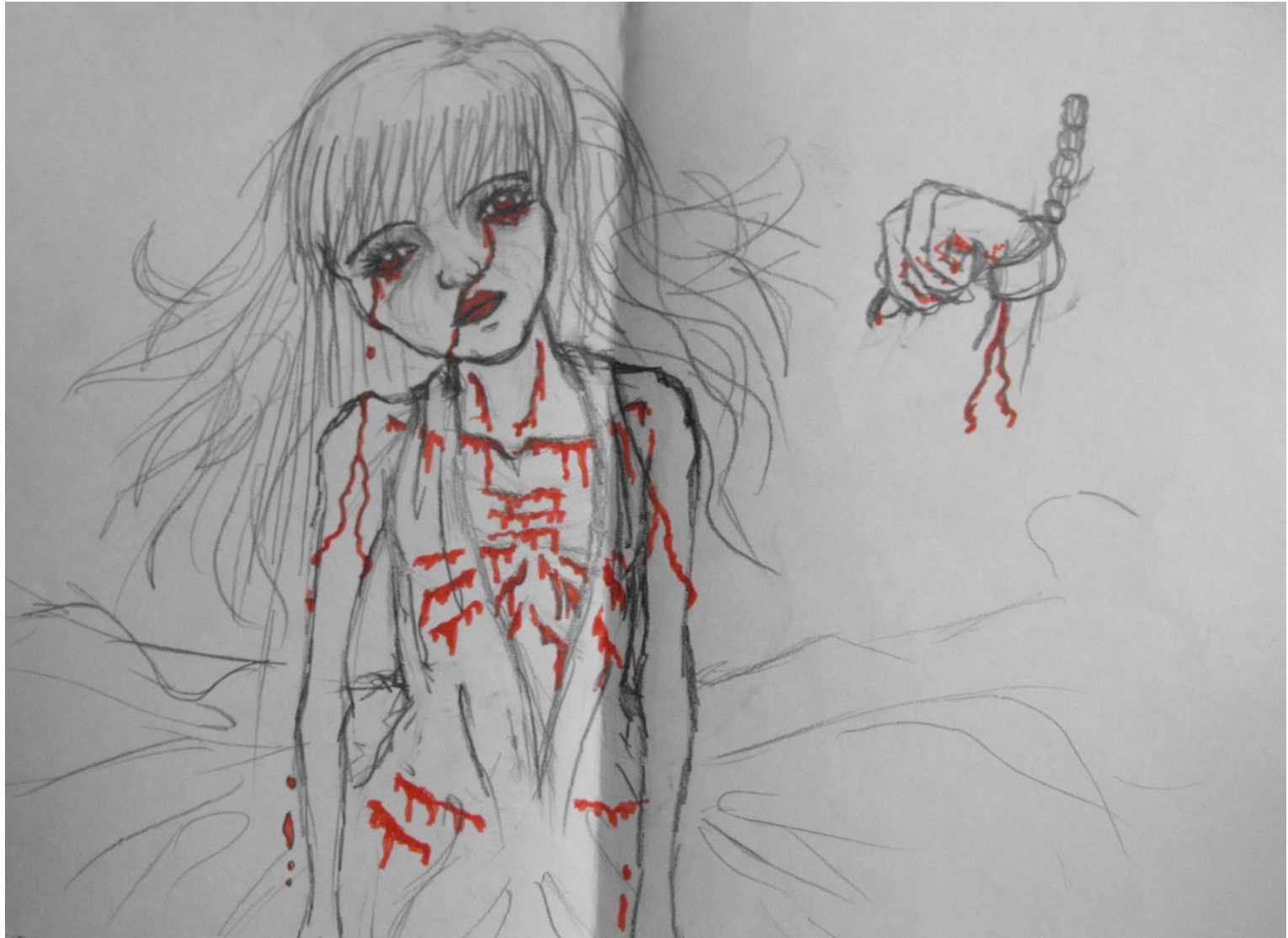
...message to
Amanda Todd

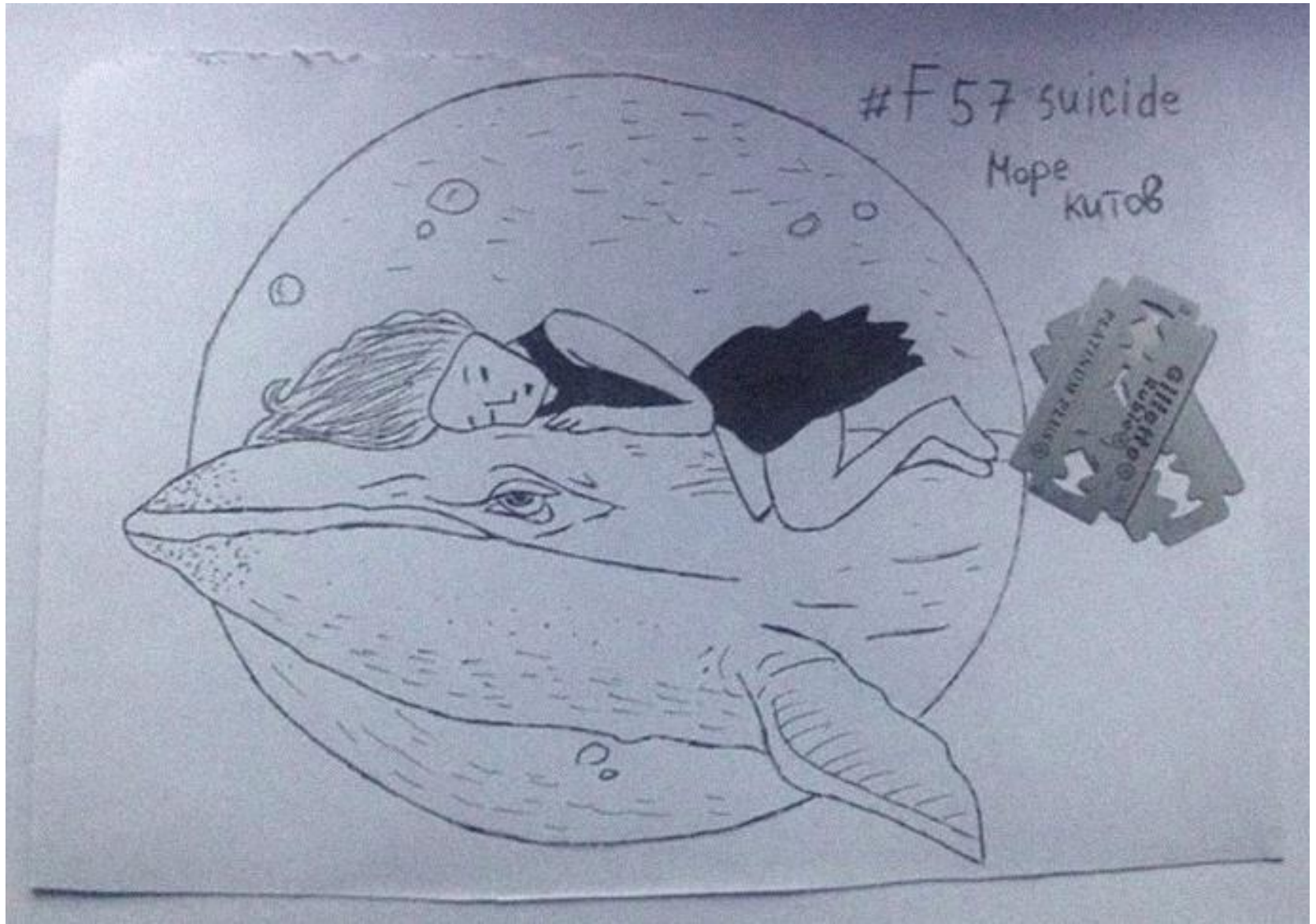
“
The world would be
a better place without
you”

...message to
Megan Meier

Net öngyilkosság

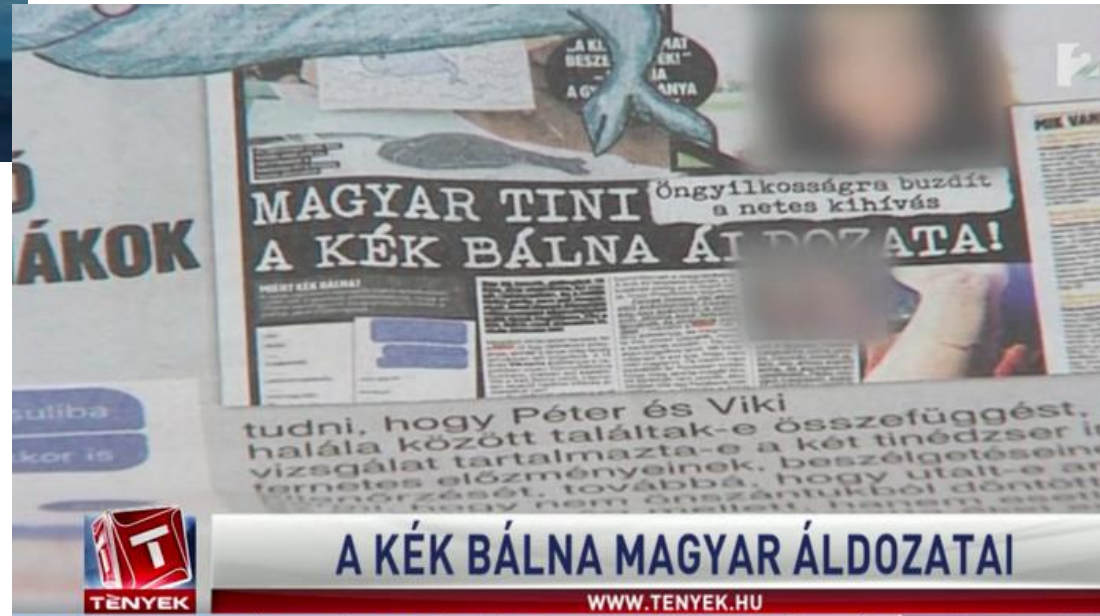
Kék bálna

- VK/Facebook oldalon
- Közösségek alakultak
- “kihívások”
- Végső kihívás a halál
- 130 gyermek és serdülőkorú haláleset 8 hónap alatt

MÉDIA SZEREPE!!!

3. TESTKÉP

Média és testképzavar

Kontrollált vizsgálatok meta-analízise (25 vizsgálat adatai)

Groesz és mtsai (2012) metaanalízise – mely 25 vizsgálat eredményét összesíti – megállapítja, hogy kórosan sovány nők ábrázolása a médiában a testtel való elégedetlenség és a testképzavar prediktora.

Pro-Ana (pro-anorexia) és Pro-Mia (pro-bulimia) site-ok

„Ana is not a disease, it is
a lifestyle”

„Starving For Perfection”

„Thinspiration”

„Thinspiration“

„Reverse thinspiration”

4. Identitás, önzonosság

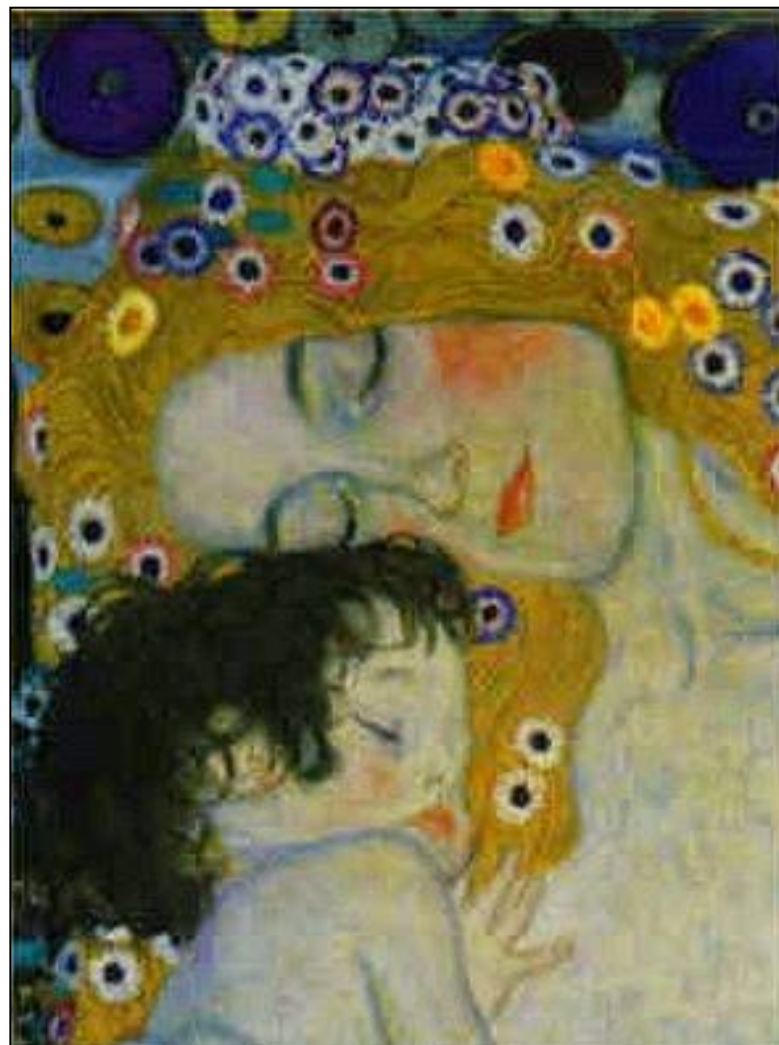

A pubertáskor három alapvető feladata

1. Szülőkről való fokozatos érzelmi leválás, elszakadás
2. A szexuális szerep személyiségbe való beépítése, az identitás újjászervezése és stabilizálása
3. A jövőbeli társadalmi szerepre való szocializáció (pályaválasztás, társadalmi normák beépítése a személyiségbe)

A SZEXUÁLIS SZEREP SZEMÉLYISÉGBE VALÓ BEÉPÍTÉSE,
AZ IDENTITÁS ÚJJÁSZERVEZÉSE ÉS STABILIZÁLÁSA
KIHÍVÁSOK A SERDÜLŐK SZÁMÁRA

Egy magazin a 100 legszexibb nő közé
beválasztott egy férfit

Andrej Pejcić jelenség (Shemale)

VICTOR/VICTORIA?

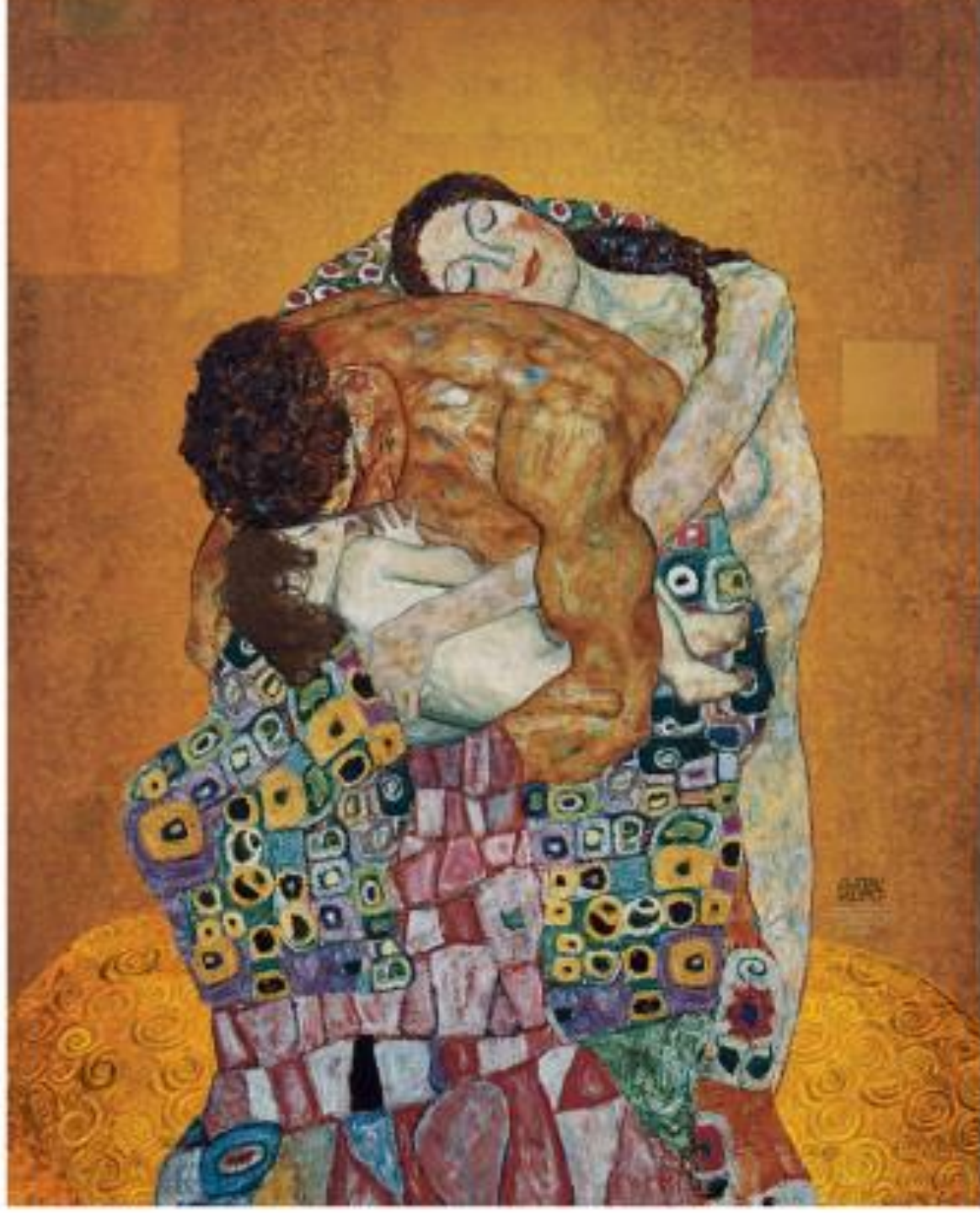

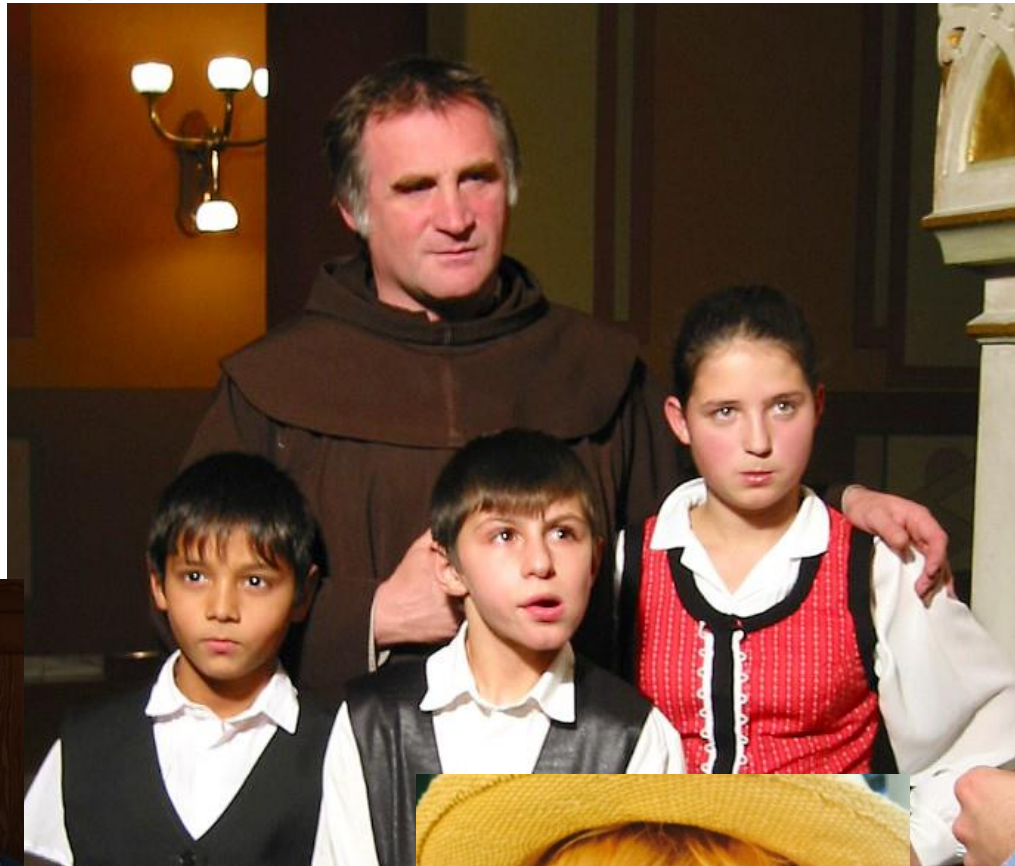
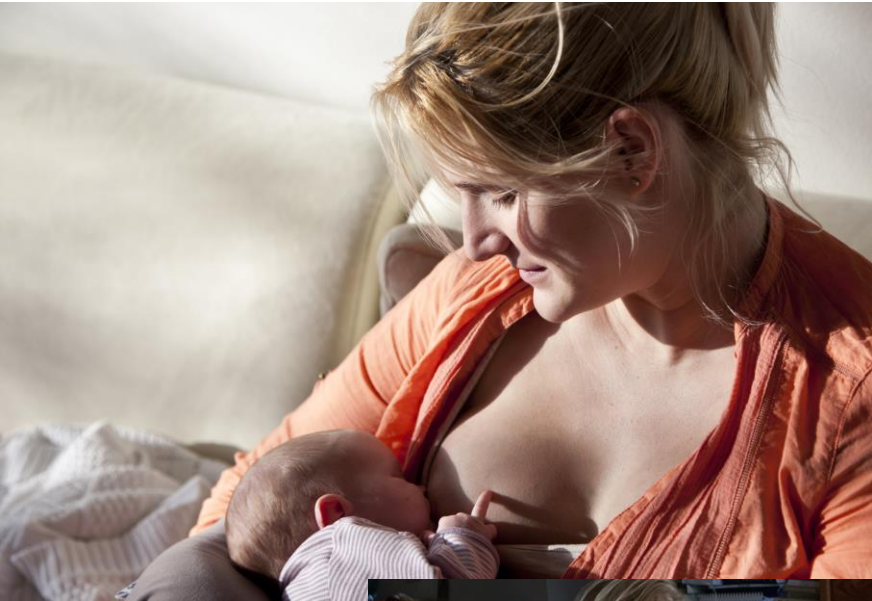

Hős vagyok?
Érték vagyok?
Érvényes vagyok?

Érték vagyok-e?

Egészséges személyiségfejlődés útja: érett személyiség

Gyökerek és szárnyak

„...a gyermekeknek két dolgot kell adnunk: gyökereket és szárnyakat. Gyökereket, amelyek tartás adnak, hogy tudják hova tartoznak, de ugyanígy szárnyakat is, amelyek lehetőséget adnak új utakra bejárni (vagy inkább repülni).”

(Goethe)

